

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 16C/86/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313202716
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Jančulová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2014:5313202716.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca samosudkyňou Mgr. Alenou Jančulovou v právnej veci navrhovateľa A. C., nar. XX.X.XXXX, bytom Č., M. G. Č.. XXXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Celestínom Stehurom, advokátom, Advokátska kancelária, Fraňa Kráľa 2080, Čadca, proti odporcovi Slovenská republika, zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o náhradu škody s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi sumu 936,03 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 936,03 € od 11.11.2012 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporkyňa je p o v i n n á zaplatiť navrhovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. Celestína Stehuru, advokáta, AK Čadca, č.ú.:XXXXXXXXXX/XXXX, vo výške 427.- €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Podaným návrhom došlým súdu dňa 22.3.2013 sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal zaplatenia náhrady škody vo výške 936,03 eura s príslušenstvom.

Podanie návrhu odôvodnil tým, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Čadci úradom justičnej a kriminálnej polície policajného zboru Čadca ČVS:ORP- 1065/00 - CA -2008 zo dňa 14. 8. 2008 mu bolo vznesené obvinenie zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Toto rozhodnutie od počiatku považoval za nezákonné. Podal voči nemu v zákonnej lehote sťažnosť, ktorá však bola Okresnou prokuratúrou Čadca zamietnutá ako nedôvodná . Okresná prokuratúra podala dňa 20. 3. 2009 na Okresný súd Čadca obžalobu č. Pv 495 /08. Okresný súd Čadca trestným rozkazom 2 T 11/2009 ho uznal vinným zo spáchania skutku a uložil mu podmienený trest odňatia slobody, voči ktorému podal dňa 14. 4. 9009 odpor. Okresný súd Čadca ho následne rozsudkom 2 T 11/2009 uznal vinným a uložil mu peňažný trest vo výmere 900 eura . Voči tomuto rozsudku dňa 11. 12. 2009 podal odvolanie. Uznesením Krajského súdu Žilina 3 To 30/2010 bol rozsudok Okresného súdu Čadca zrušený a vec vrátená súdu 1. stupňa na ďalšie prejednanie a rozhodnutie. Následne právoplatným rozsudkom Okresného súdu Čadca 2 T 11/2009 zo dňa 30. 11. 2010 bol podľa § 258 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby Okresnej prokuratúry Čadca oslobodený, lebo skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný nie je trestným činom. Dňa 10. 5. 2012 si voči odporkyni uplatnil nárok na náhradu škody spočívajúcej v náhrade trov konania v trestnom konaní vedenom voči jeho osobe z dôvodu rozhodnutia vyšetrovateľa v celkovej výške 936,04 eura. Túto sumu uhradil svojmu advokátovi, ktorý ho v danej veci obhajoval. Odporkyňa mu odmieta škodu uhradiť.

Odporca sa k podanému návrhu písomne vyjadril dňa 25. 10. 2013 . Poukázal na nedostatok procesnej spôsobilosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako orgánu konajúceho v mene Slovenskej republiky. Dal do pozornosti súdu uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 6 Co 412/2011 podľa ktorého, ak navrhovateľ označil organizačnú zložku štátu, ktorá nebola príslušná za štát konať, nešlo o vadu podania ani o nedostatok konania, pretože ustanovenie § 21 ods. 4 O.s.p. kogentne upravuje, kto vystupuje v konaní za štát, takže súd je povinným i z úradnej povinnosti správnu organizačnú zložku zistiť a začať s ňou konať (bez toho, aby vydával uznesenie o pribratí do konania). V prípade, že súd tento postup nedodržel a naďalej konal s nesprávnou organizačnou zložkou štátu, jednalo by sa o vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zámenná v štátnych orgánoch oprávnených konať v mene štátu v priebehu konania nie je i zámernou účasťou (pasívne legitimovaným subjektom v konaní zostáva Slovenská republika), pričom súd o tom nerozhoduje formou rozhodnutia. Je povinnosťou súdu určiť subjekt, oprávnený konať za štát.

Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona číslo 514/2003 Z.z. (v znení novely) vo veciach náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetroval Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a

1/ prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2/ vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

Podľa § 4 ods. 1 písm. h) zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

Orgánom procesne spôsobilým konať v mene Slovenskej republiky v tejto veci je generálna prokuratúra SR. Na podporu svojho tvrdenia poukázal i na rozhodnutie Okresného súdu Žilina spisová značka 18 C 194/2005 12 - 98 zo dňa 14. 2. 9013 právoplatného dňa 16. 3. 2013.

Poverený zástupca odporcu ďalej uviedol, že žiadajú zároveň, aby súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol a to z toho dôvodu, pretože sťažnosť, ktorú navrhovateľ podal voči rozhodnutiu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia bola prokurátorom zamietnutá ako nedôvodná, nakoľko prokurátor v postupe povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ nezistil pochybenie a jeho rozhodnutie považoval za zákonné a dôvodné. Poukázal na to, že nikdy nebola konštatovaná nezákonnosť konania vyšetrovateľa alebo povereného príslušníka policajného zboru, tak ako je to uvedené v § 6 ods.1 Zákona č. 514/2013, pričom právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody je viazaný rozhodnutím tohto orgánu, pričom poukázal na rozhodnutie KS Žilina sp.zn. 10Co/320/2009 zo dňa 29.4.2010, v ktorom krajský súd konštatuje, že škoda by prichádzala do úvahy len vtedy, ak by prokurátor alebo orgán dozorujúci nad zákonnosťou postupu vyšetrovateľa v trestnom konaní výslovne označil rozhodnutie vyšetrovateľa za nezákonné, alebo jeho konanie označil za nesprávny úradný postup a v príčinnej súvislosti s týmto rozhodnutím by bola spôsobená škoda.

Právny zástupca navrhovateľa k vyjadreniu povereného zástupcu odporcu uviedol, že práve novelou Zákona č. 514/2003 Z.z. platnou od 1.1.2013 je upravené, že všetky konania, ktoré začali, resp. rozhodnutia, ktoré boli vydané pred účinnosťou tejto novely spravujú sa zákonom účinným v čase vydania rozhodnutia. Rozhodnutie Okresného súdu Čadca 2T/11/2009 bolo vydané dňa 30.11.2010. V tom čase ešte neexistovala novela, ktorá priznala prokurátore zodpovednosť. Čo sa týka zodpovednosti prokurátora ako zástupcu štátu poukázali na to, že navrhovateľ podal na ministerstve vnútra žiadosť, ktorou chcel svoju škodu vyporiadať. Táto žiadosť bola podaná v zmysle platného zákona. Márne

uplynula 6 mesačná lehota. V tejto 6 mesačnej lehote, ak odporca mal za to, že nie je príslušný na konanie vo veci, mal vec postúpiť na generálnu prokuratúru. Ďalej právny zástupca navrhovateľa poukázal na rozsudok NS SR sp.zn. 4NcDo/15/2009 publikovaný v zbierke stanovísk NS SR pod č. 57/2010, kde sa jednoznačne uvádza, že právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné stíhanie končí a zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ak došlo k oslobodeniu navrhovateľa spod obžaloby rozsudkom okresného súdu, lebo nebolo dokázané, že sa skutok stal, je možné považovať všetky rozhodnutia, ktoré predchádzali vydaniu oslobodzujúceho rozsudku za nezákonné bez toho, aby došlo k zrušeniu uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Obdobnú situáciu riešil aj Okresný súd v Čadci vo veci 8C/185/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Žilina 7Co/448/2012, kde jednoznačne bola odporkyňa zaviazaná nahradiť škodu spôsobenú navrhovateľovi a jednoznačne bolo za zástupkyňu odporcu určené Ministerstvo vnútra SR.

Z obsahu spisu 16C/86/2013 a to z podaného návrhu č.l. 1 až 3, príjmového pokladničného dokladu č.l. 4, žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody č.l. 5, faktúra odmien a výdavkov za advokátske služby č.l. 6, obsah spisu 2T/11/2009 - najmä uznesenie o začatí trestného stíhania č.l. 6, uznesenia o vznesení obvinenia č.l. 7, 8, sťažnosť obvineného č.l. 9, uznesenie o zamietnutí sťažnosti č.l. 10 až 12, návrhu na podanie obžaloby č.l. 156, 157, obžaloby č.l. 158 až 160, trestného rozkazu č.l. 163 a 166, odporu voči trestnému rozkazu č.l. 169, 170, rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 2T/11/2009 č.l. 196 až 205, odvolania č.l. 208, 209 vrátane jeho doplnenia č.l. 210 až 213, uznesenia Krajského súdu Žilina č.k. 3To/30/2010 č.l. 220 až 224, rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 2T/11/2009 č.l. 248 až 255 súd zistil nasledujúci skutkový stav.

Medzi účastníkmi nebolo sporné a bolo preukázané, že uznesením OR PZ v Čadci, odboru poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Čadca č. ČVS:ORP-1065/00-CA-2008 zo dňa 14.8.2008 bolo voči Pavlovi Horečnému vznesené obvinenie za pokus z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods.1, § 156 ods.1 Tr.zák. a za prečin výtržníctva podľa § 364 ods.1, písm.a) Tr.zák. spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák.

Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal navrhovateľ dňa 28.8.2008 sťažnosť, ktorá však bola uznesením Okresnej prokuratúry Čadca č.k. Pv 495/08-12 zo dňa 9.9.2008 zamietnutá ako nedôvodná.

Dňa 21.1.2009 okresný prokurátor v Čadci podal obžalobu na navrhovateľa Pavla Horečného pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods.1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods.1 Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods.1, písm.a) Tr. zák. obidva skutky spáchané v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák.

Okresný súd Čadca vo veci vydal dňa 28.1.2009 trestný rozkaz pod č.k. 2T/11/2009-163, ktorým uznal A. C. za vinného z vyššie uvedených skutkov a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmienočným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní jedného roka.

Voči trestnému rozkazu podal A. C. dňa 15.4.2009 odpor.

Okresný súd Čadca vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 2.12.2009 č.k. 2T/11/2009-196, ktorým uznal A. C. za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods.1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods.1 Tr. zák. a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods.1, písm.a) Tr. zák., pričom obidva skutky spáchal v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák. a odsúdil ho k úhrnnému peňažnému trestu vo výmere 200,- €. Zároveň ustanovil pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 14 dní. Voči uvedenému rozsudku podal A. C. odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 3To/30/2010-220 zo dňa 29.4.2010 rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil ho, aby ho súd znova prejednal a rozhodol.

Okresný súd Čadca opätovne vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 2To/11/2009-248 zo dňa 30.11.2010, ktorým A. C. oslobodil spod obžaloby, lebo skutok nie je trestným činom. V odôvodnení rozsudku okresný súd poukázal na to, že žalovaný skutok by mohol iný orgán prejednať ako priestupok, no vzhľadom na to, že od spáchania skutku uplynuli už viac ako dva roky stíhaný skutok bol premičaný a nemožno ho prejednať ani ako priestupok, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a A. C. podľa § 185 písm.b) Tr. poriadku spod obžaloby oslobodil. Rozsudok nadobudol u A. C. právoplatnosť dňa 11.2.2011.

Sporným medzi účastníkmi nebolo ani to, že navrhovateľ v súvislosti s vedením trestného stíhania na trovách obhajoby uhradil svojmu právnenému zástupcovi JUDr. Celestínovi Stehurovi sumu 936,03 €, ktorú skutočnosť mal súd aj preukázanú z príjmového pokladničného dokladu č.l. 4.

Navrhovateľ sa žiadosťou zo dňa 10.5.2012 o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (č.l. 5) obrátil na odporcu s nárokom na náhradu žalovanej škody. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bola odporcovi zaslaná dňa 10.5.2012 (č.l. 23), ktorá skutočnosť ani nebola medzi účastníkmi sporná.

Odporca žiadosti navrhovateľa nevyhovel. Na jeho žiadosť v zákonom stanovenej 6 mesačnej lehote nereagoval a ani navrhovateľovi neoznámil, či jeho žiadosti vyhovuje, resp. nevyhovuje.

Podľa § 27 ods.1 Zákona č. 514/2003 o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona (1.7.2004) a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Podľa § 3 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci: a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe, d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods.1, písm.b) Zákona č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods.1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru.

Podľa § 4 ods.3 Zákona č. 514/2003 Z.z., ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa ods.1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Podľa ustanovenia § 5 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa ustanovenia § 6 ods.2 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov právo podľa ods.1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 15 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosti) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 15 ods.2 Zákona č. 514/2003 Z.z., ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

Podľa § 17 ods.2 Zákona č. 514/2003 Z.z. v prípade ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom, úhrada sa aj nemajetkového ujmu v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods.3 Zákona č. 514/2003 Z.z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods.2 sa určuje s prihliadnutím najmä:

- (a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- (b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- (c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- (d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 442 ods.1 Zákona č. 40/1964 Z.z. Občianskeho zákonníka (ďalej len Občiansky zákonník) úhrada sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa § 443 Občianskeho zákonníka pri určení výšky škody na veci sa vychádza z ceny v čase poškodenia.

Nakoľko k vydaniu uznesenia o vznesení obvinenia došlo za účinnosti Zákona č. 514/2003 Z.z., t.j. dňa 14.8.2008 na daný prípad bolo potrebné aplikovať Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (viď prechodné ustanovenie § 27 ods.1).

V ďalšom sa súd zaoberal aj otázkou pasívnej vecnej legitímácie odporcu v konaní, pričom dospel k záveru, že v danom spore je namieste, aby ako orgán vystupujúci v mene SR konalo Ministerstvo vnútra SR. V tomto smere súd poukazuje na nedokonalosť Zákona č. 514/2003 Z.z. spočívajúcu v tom, že pokiaľ ide o trestné konania, zákon účinný v čase vydania nezákonného rozhodnutia tu dával povinnosť vystupovať v mene SR až trom ústredným orgánom štátnej správy a to Ministerstvu spravodlivosti SR, Ministerstvu vnútra SR (ďalej len MV SR) aj Generálnej prokuratúre SR (ďalej len GP SR).

Podľa § 4 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. zákona účinného v čase vydania nezákonného rozhodnutia vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods.1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR, ak po 1) škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak, 2) škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 3) škodu

spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Ministerstvo vnútra SR koná, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru.

Možno teda povedať, že vo všeobecnosti pri náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v trestnom konaní štát zastupuje Ministerstvo spravodlivosti SR. Uvedené však platí iba potiaľ, pokiaľ tento zákon (Zákona č. 514/2003 Z.z.) neustanovuje inak (viď § 4 ods.1, písm.a), bod 1 Zákona). Tento zákon (účinný v čase vydania nezákonného rozhodnutia) však v ustanovení § 4 ods.1, písm.b) uvádza, že ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru je príslušné MV SR. V danej veci navrhovateľ za nezákonné rozhodnutie (a teda rozhodnutie, od ktorého si uplatňuje žalovaný nárok) označil práve rozhodnutie vyšetrovateľa zo dňa 14.8.2008 ČVS:ORP-1065/00-CA-2008. Je teda zrejmé, že škodu navrhovateľovi spôsobil práve vyšetrovateľ citovaným rozhodnutím, ktoré sa neskôr (po právoplatnom oslobodení spod obžaloby) ukázalo ako nezákonné rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že orgánom oprávneným konať v mene štátu bolo práve MV SR. Na druhej strane nemožno dávať účastníkovi konania na ťarchu nedokonalosť právnej úpravy v tom, ktorý konkrétny štátny orgán má v mene štátu vystupovať, keď podstatné je iba to, že subjektom zodpovedným za vzniknutú škodu je štát ako samostatná právnická osoba. Práve pre tieto prípady zákon upravuje postup, že ak štátny orgán, na ktorý sa poškodený obrátil so žiadosťou o predbežné prejednanie nároku sa necíti byť oprávnený konať v mene štátu, je povinný bezodkladne takúto žiadosť postúpiť príslušnému orgánu a informovať o tom navrhovateľa (§ 15 ods.2 Zákona), čo však odporca neurobil. Absenciu takéhoto postupu potom nie je možné vykladať na ťarchu navrhovateľa ako osoby poškodenej ani za predpokladu, že by vo veci malo konať za SR Ministerstvo spravodlivosti prípadne Generálna prokuratúra SR. Nakoľko podstatné je, že zodpovedným subjektom je SR ako samostatný subjekt práva. Pochybenie, resp. omyl v označení orgánu verejnej moci v danom prípade nemôže byť interpretovaný (pri nedokonalosti právnej úpravy) v neprospech jednotlivca (poškodeneho). Okrem uvedeného MV SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku neodstúpilo inému orgánu štátu. Za danej situácie si teda MV SR založila svoju pasívnu legitímáciu v spore (v prípade, ak by nebolo zrejmé, ktorý orgán štátu je povinný sa žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zaoberať, resp. ak by bola podaná na viaceré orgány štátu žiadosť potom platí, že je ním orgán, ktorý sa žiadosťou začal zaoberať ako prvý, čo bol v danom prípade odporca).

Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v danej veci bolo povinné za SR vystupovať práve MV SR. Na uvedenom podľa názoru súdu nič nemení ani skutočnosť prezentovaná zástupcom odporcu, že s účinnosťou od 1.1.2013 došlo k zmene zákona č. 514/2003 Z.z. v tom smere, že MV SR je príslušným orgánom zastupovať štát len vtedy, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ policajného zboru alebo poverený príslušník policajného zboru a zároveň prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu príslušníka policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu a preto orgánom vystupujúcim v mene štátu má byť GP SR a nie MV SR. Súd sa s týmto názorom nestotožňuje, nakoľko ako už bolo uvedené vyššie, ak mal odporca, resp. MV SR za to, že nie je oprávnený konať v mene štátu mal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku bezodkladne postúpiť príslušnému orgánu, teda GP SR a upovedomiť o tom žiadateľa, v opačnom prípade platí, že si sám založil svoju príslušnosť konať v mene štátu ohľadne tohto nároku. Napokon ako už uviedol zástupca odporcu predmetná novela nadobudla účinnosť až dňa 1.1.2013, pričom táto neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia. Za uvedenej situácie potom platí (vzhľadom na zásadu právnej istoty, zákazu retroaktivity, výklad legislatívnych pravidiel), že predmetná novela sa vzťahuje len na konania začaté po jej účinnosti. Pokiaľ jej zákon nepriznal spätné účinky (nepravú retroaktivitu) nemožno jej ustanovenia vzťahovať na prípady začaté pred jej prijatím. Došlo by k situácii, kedy by sa pravidla menili počas priebehu konania, čo narušuje princíp právnej istoty garantovaný Ústavou SR.

V tomto smere súd poukazuje na to, že doposiaľ každá novela Zákona č. 514/2003 Z.z. mala prechodné ustanovenie, ktoré znelo nasledovne: „Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona (novelou) a za škodu spôsobenú

nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona (novely), sa spravuje predpismi účinnými do“. Jedine posledná novela citovaného zákona účinná od 1.1.2013 nemá žiadne prechodné ustanovenie. V danom prípade potom platí, že sa vzťahuje len na právne vzťahy (ich vznik a nároky z nich), ktoré vznikli za jej účinnosti. Preto súd v danom spore aplikoval Zákon č. 514/2003 Z.z. účinný pred poslednou novelou (z dôvodu zákazu spätnej retroaktivity).

Zároveň súd poukazuje, že by bolo v danom štádiu konania nevhodné, aby súd vzhľadom na zmenu právnej úpravy zamenil zástupcu odporcu, nakoľko ak MV SR malo za to, že vo veci za štát má podľa novelizovanej úpravy konať GP SR, mohla žiadosť o predbežné prerokovanie postúpiť počas súdneho konania tomuto orgánu. Ak však už raz jeden orgán a to (MV SR) žiadosti navrhovateľa nevyhovelo, mal by vzhľadom na svoju právnu argumentáciu vec dotiahnuť dokonca a vystupovať aj v tomto konaní. V opačnom prípade by v priebehu súdneho konania nastala situácia, že by súd musel nanovo odkázať navrhovateľa na predbežné prerokovanie nároku na nový orgán (nakoľko GP SR by možno nárok uspokojila aj mimosúdne, nanovo by musel žalobu doručovať na vyjadrenie tomuto novému orgánu a nanovo by musel na pojednávanie predvolávať nového zástupcu štátu).

Podľa súdu pre zachovanie princípu právnej istoty treba ustáliť, že ak nezákonné rozhodnutie bolo vydané pred predmetnou novelou účinnou od 1.1.2013, ak došlo aj k samotnému predbežnému prerokovaniu pred touto novelou, ak orgán zastupujúci štát pred touto novelou nárok pri prerokovaní neuznal, tak je potrebné, aby v mene štátu konal orgán, ktorý o navrhovateľovom nároku doposiaľ konal, t.j. MV SR

Zo všetkých vyššie uvedených skutočností, mal súd za to, že na strane odporcu bol navrhovateľom správne označený ako konajúci orgán v mene štátu MV SR.

Osobitosťou náhrady škody podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. je to, že pred uplatnením nároku na náhradu škody na súde treba spravidla nárok vopred prerokovať s príslušným orgánom podanou písomnou žiadosťou. Tento nárok má uspokojiť predovšetkým orgán príslušný na prerokovanie nároku, keď v zmysle § 4 ods.1, písm. l) tohto zákona, koná vo veci náhrady škody orgán, u ktorého bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (§ 15). Na uvedené zákonné ustanovenie súd prihliadal pri posudzovaní námietky odporcu o nedostatku právomoci MV SR konať za štát v danom prípade. Pri absencii prechodných ustanovení novely zákona č. 514/2003 Z.z. za situácie, že nárok na náhradu škody bol založený pred jej účinnosťou a pred jej účinnosťou došlo i k podaniu žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na orgáne, ktorý bol označený za orgán konajúci za pasívne legitimovaný štát, oprávneným orgánom konať v predmetnej veci za štát je rozhodne MV SR. (K uvedenému záveru dospel vo svojom rozhodnutí KS Bratislava č.k. 4 Co 296/2013).

Predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je predovšetkým existencia nezákonného rozhodnutia, to je takého rozhodnutia, ktoré je v rozpore s objektívnym právom, ďalej existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov, smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu (§ 6 ods.2 Zákona č. 514/2003 Z.z.). Vznik tejto zodpovednosti ďalej predkladá, že sa nezákonné rozhodnutie zrušilo, teda zbavilo právoplatnosti (§ 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z.).

V prejednávanej veci navrhovateľ svoj nárok na náhradu škody vyvodzoval z uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 14.8.2008, ktoré neúspešne napadol sťažnosťou a následného vedeného trestného konania voči jeho osobe. Toto uznesenie považoval za nezákonné, lebo trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec vedené. Ohľadne skutku, ktorého sa mal dopustiť nebolo preukázané, že tento skutok je trestným činom, preto bol spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Čadca oslobodený. Nebolo dokázané, že skutok je trestným činom (viď výroková časť rozsudku). Keďže toto uznesenie nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa § 6 ods.1 cit. zákona bolo treba zaoberať sa otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska ustanovenia § 6 cit. zák. rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Treba pritom vziať do úvahy, že po oslobodení spod obžaloby neprichádza do úvahy

podanie oprávneného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, lebo z hľadiska trestného konania je to bezpredmetné. Záporná odpoveď na položenú otázku by nezodpovedala v zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu obsiahnutej v Zákone č. 514/2003 Z.z. Tá sleduje, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujmy spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe bola odčinená. Záporná odpoveď by viedla k tomu, že fyzická osoba, proti ktorej bolo vznesené obvinenie by musela niesť materiálne dôsledky takéhoto rozhodnutia, aj keď sa ukázalo nesprávnym a trestné konanie skončilo tak, že na ňu treba hľadiť ako na nevinnú. So zreteľom na uvedené, bolo by namieste na položenú otázku odpovedať kladne, avšak iba za predpokladu, že to dovoľuje výklad ustanovenia § 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. Systematickým a logickým výkladom tohto zákonného ustanovenia a tiež jeho porovnaním s ustanoveniami § 7 a 8 Zákona č. 514/2003 Z.z. treba vyodiť, že zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby majú v zmysle ustanovenia § 6 cit. zákona rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, ak k ním došlo z určitých dôvodov, a to v podstate preto, že predpoklad k spáchaniu trestného činu vyslovený v uznesení o vznesení obvinenia nebol potvrdený. Dôvody, pri ktorých zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu nemajú rovnaký význam, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia, vyplývajú z ustanovenia § 8 ods.6 cit. zákona, ktoré treba použiť analogicky, lebo koncepcia a zmysel všetkých ustanovení zákona by mali byť rovnaké. Tieto ustanovenia jednoznačne vymedzujú prípady, kedy poškodený nemá právo na náhradu škody, spôsobenej rozhodnutím o väzbe a o treste (ide o negatívne vymedzenie).

Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že ten, proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov podľa ustanovení § 1 až 6 Zákona č. 514/2003 Z.z. zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Uvedené právo nemá ten, kto si obvinenie zaviniť sám a ten, kto bol spod obžaloby oslobodený alebo bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin zodpovedný, alebo že mu bola udelená minulosť, alebo že trestný čin bol amnestovaný (prípadne ďalšie prípady uvedené v § 8 ods.6).

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd mal nepochybne za preukázané, že uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 14.8.2008 vykazuje všetky znaky nezákonného rozhodnutia v zmysle citovaných ustanovení Zákona č. 514/2003 Z.z. Na vznik nároku na náhradu škody spôsobenej takýmto nezákonným rozhodnutím, sa okrem existencie nezákonného rozhodnutia vyžaduje aj vznik škody a najmä existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

Podľa ustanovenia § 442 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. Aj skutočná škoda aj ušlý zisk je majetkovou ujmu, ktorá postihla poškodeného v dôsledku vzniku zodpovednosti za škodu, ktorú niekto iný spôsobil poškodenému. Skutočnou škodou treba rozumieť majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného. Ide v podstate o rozdiel v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po spôsobení škody na majetku. Tento rozdiel v hodnote majetku treba nahradiť peňažným plnením vo forme náhrady škody.

Skutočnú škodu však nemožno obmedziť len na škodu spôsobenú na veciach. Pod pojmom tzv. skutočná škoda treba zahrnúť aj škodu, ktorú poškodený utrpel na iných majetkových právach, alebo aj ujmu, ktorú poškodený utrpel na zdraví, resp. na živote. Skutočnou škodou je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť náklady na prepravu osoby alebo nákladu, ďalej sem patria aj náklady vynaložené a vzniknuté v spojitosti s uplatnením nároku v trestnom alebo občianskoprávnom konaní. Ušlý zisk predstavuje to, čo poškodenému ušlo v dôsledku spôsobenia škody; inak povedané v dôsledku spôsobenia škody nedošlo k zväčšeniu (rozmnoženiu majetku), hoci sa to pri predpokladanej činnosti dalo očakávať. Ušlý zisk možno nahradiť len peňažným plnením. Naturálna reštitúcia tu neprichádza do úvahy. Príчинná súvislosť ako jedna zo základných požiadaviek vzniku zodpovednosti za škodu znamená, že medzi protiprávnym úkonom a vzniknutou škodou musí byť vzťah príčiny a následku. Existencia príčinnej súvislosti musí byť v každom konkrétnom prípade bezpečne preukázaná, nemožno ju len predpokladať. S ohľadom na skutočnosť, že vznik škody nemá spravidla iba jednu príčinu, treba rozlišovať medzi príčinami hlavnými a príčinami vedľajšími. Treba mať preto na zreteli, že ak majú byť splnené podmienky zodpovednosti, protiprávny úkon musí byť následkom aspoň jednej z

hlavných príčin. Vzťah medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody musí byť bezprostredný a nie sprostredkovaný.

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd v ďalšom pokiaľ ide o majetkovú škodu skúmal, či predmetné nezákonné rozhodnutie bolo jednou z hlavných (bezprostredných) príčin vzniku majetkovej škody, tak ako si ju navrhovateľ uplatnil. Súd sa zaoberal tým, či k vzniku majetkovej škody došlo v dôsledku nezákonného rozhodnutia, resp. škoda bola ním vyvolaná (nebyť nezákonného rozhodnutia nevznikla by ani škoda).

Ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu činného v trestnom konaní, ktoré nie je v súlade so zákonom, fyzická osoba vynaložila náklady na trovy obhajoby, smerujúce k odstráneniu nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného, štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa ustanovenia § 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. a to bez ohľadu na to, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený alebo či si ho zvolil sám (§ 38 ods.1 Tr. por.).

Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že navrhovateľovi bola uznesením o vznesení obvinenia a následným trestným stíhaním spôsobená škoda, za ktorú podľa príslušných ustanovení Zákona č. 514/2003 Z.z. nesie zodpovednosť odporca. Táto škoda bola navrhovateľovi spôsobená v príčinnej súvislosti s vydaním predmetného uznesenia, ktorým bolo voči navrhovateľovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie. Navrhovateľ včas požiadal odporcu o predbežné prerokovanie jeho nároku, avšak bez úspechu, preto sa po uplynutí 6-mesačnej lehoty obrátil so svojím národom na príslušný súd. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody (pokiaľ ide o vynaložené trovy obhajoby) neposudzuje účelnosť trov vynaložených v súvislosti s nutnou obhajobou v trestnom konaní, ale posudzuje, o čo sa majetok poškodeného zmenšil v príčinnej súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Nie je dôležité to, či boli jednotlivé úkony zvoleného alebo ustanoveného advokáta účelne pre hájenie záujmov navrhovateľa v trestnom konaní, ale posudzuje to, o akú sumu sa skutočne zmenšil navrhovateľov majetok v príčinnej súvislosti v vedení trestného stíhania voči jeho osobe. Ak navrhovateľ skutočne zo svojho majetku uhradil v súvislosti s jeho zastupovaním v trestnom konaní svojmu advokátovi určitú sumu, tak je nepochybné, že sa o túto sumu reálne zmenšil jeho majetok v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania voči jeho osobe. Nebyť nezákonne vedeného trestného stíhania voči jeho osobe nemusel by navrhovateľ zo svojho majetku vynaložiť peniaze na zaplatenie advokáta. Podmienkou zodpovednostného vzťahu podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. je po 1) vznesenie obvinenia a vedenie trestného stíhania, napriek tomu že v neskoršom konaní došlo k oslobodeniu spod obžaloby alebo k zastaveniu trestného stíhania, 2) vznik škody, 3) príčina súvislosť medzi podmienkami 1), 2). Podmienka 1) bola u navrhovateľa naplnená - navrhovateľovi bolo vznesené obvinenie a bolo voči nemu vedené trestné stíhanie a bol spod obžaloby právoplatne oslobodený. Pokiaľ ide o podmienku vzniku škody možno uviesť, že škoda je tradične definovaná ako majetková ujma, ktorú možno objektívne vyjadriť všeobecným akvivalentom, t.j. peniazmi. Za skutočnú škodu sa teda považuje majetková ujmy vyjadriteľná peniazmi, ktorá spočíva v zmenšení, v znížení, či v inom znehodnotení už existujúceho majetku poškodeného. Už zo samotnej tejto definície je zrejmé, že škodou môžu byť tiež účastníkom konania skutočne vynaložené náklady na to ktoré konanie, nakoľko nimi dochádza k zmenšeniu existujúceho majetku. K tejto súvislosti možno poukázať na to, že zákonodarca už zvolil metódu explicitného zahrnutia, nákladov konania pod pojem škody v Zákone č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Pokiaľ ide o naplnenie podmienky 3, je zrejmé, že oslobodenie spod obžaloby alebo zastavenie trestného stíhania v neskoršom konaní spätne znamená, že nezákonne vznesenie obvinenia vyvolalo zo strany pôvodne obvineného procesné úkony smerujúce k odstráneniu pre neho nežiaducich právnych dôsledkov, ktoré by v prípade neexistencie uvedeného nezákonného postupu štátu neboli potrebné; to je úkony usilujúce o zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenia spod obžaloby. Teda náklady konania vedúce k zastaveniu trestného stíhania, resp. k oslobodeniu spod obžaloby sú v príčinnej súvislosti so vznesením obvinenia, nakoľko ním boli v podstate vyvolané. Je teda naplnená aj podmienka príčinnej súvislosti medzi podmienkami 1) a 2). Opačný výklad by bol v rozpore so zmyslom a účelom Zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko by jeden z dôsledkov uvedeného nezákonného postupu - vznik nákladov konania vedúceho k jeho reparácii - nebol napravený. Pokiaľ sa už sám zákonodarca rozhodol odškodniť osoby, voči ktorým bolo nezákonné vedené trestné stíhanie, nemožno mu podsúvať zámer, ktorý by nemal žiadny rozumný zmysel, t.j. že by vedome hodlal pripustiť existenciu nereparovateľnej škody vzniknutej

týmto osobám v neskoršom konaní. Inak povedané, stav neodškodnenia týchto osôb by trval ďalej, akurát v inej kvantitatívnej podobe, čo by bolo nezmyselné, keď sa už zákonodarca rozhodol pristúpiť k odškodneniu týchto osôb.

Je potrebné rovnako reflektovať, že náklady konania vedúceho po vznesení obvinenia k oslobodeniu spod obžaloby, či k zastaveniu trestného stíhania boli z hľadiska právneho štátu primeraným a nutným krokom k dosiahnutiu spravodlivosti. Ak došlo k oslobodeniu spod obžaloby alebo k zastaveniu trestného stíhania, je primerané, aby štát chápal predmetné náklady konania osoby neprávom odsúdenej alebo stíhanej ako náklady vynaložené v záujme právneho štátu samého.

Podľa Ústavy SR článok 46 ods.3 má každý právo na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Nárok na náhradu škody, ktorá bola spôsobená začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. Tento zákon výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia spod obžaloby, avšak treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to úpravy zodpovednosti štátu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania. V prípade, že obžalovaný bol oslobodený spod obžaloby, súdna judikatúra má za to, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadné právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Vzhľadom na uvedené je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté a teda v rámci spoločnosti utrpel ujmu, ktorú by ako poškodený mal mať nahradenú. Avšak tento právny nárok treba hľadať nielen v článku 46 ods.3 Ústavy SR, ale aj vo všeobecnej rovine predovšetkým v článku 1 ods.1 vyššie uvedeného zákona. Ak má štát byť skutočne považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nerozhoduje, či orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

V súlade s ustálenou súdnou praxou, teda štát zodpovedá aj za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Táto zásada bola vyjadrená už vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom v zmysle zrušeného Zákona č. 58/1969 o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Rozhodovanie súdov podľa tohto zákona sa ustálilo na názore, že ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia (R 35/1991). Na podstate týchto právnych záverov zotrvala súdna prax aj po prijatí Zákona č. 514/2003 Z.z., ktorý zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniel. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. I keď jedným zo základných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, treba mať na zreteli, že v zmyslu právnej zodpovednosti štátu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu bola odčinená (rozhodnutie NS SR sp.zn. 4MCdo/15/2009).

Súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu SR 2.ÚS 25/2011-33, v ktorom ústavný súd zastáva názor, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, nielen zastavenie trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil

predpoklad o spáchaní trestného činu obvinením, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z.) tak, ako bolo judikované všeobecne súdmi, napríklad uznesenie NS SR sp.zn. 4NcDo/15/2009, ale rovnaké dôsledky má aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným. V zmyslom a účelom Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je totiž stanoviť v súlade s článkom 46 ods.3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný, najmä v tom prípade, ak bolo trestné konanie skončené uznesením, z ktorého je zrejmé, že predpoklad o tom, že sa dopustil trestného činu sa nenaplnil.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal navrhovateľovi náhradu škody vo výške 936,03 €, nakoľko práve o túto sumu sa zmenšil jeho majetok v súvislosti s vedením nezákonného trestného stíhania voči jeho osobe, čo vyplýva aj z príjmového pokladničného dokladu založeného v súdnom spise.

Podľa ustanovenia § 18 ods.1, 2, 3 Zákona č. 514/2003 Z.z.

(1) Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

(2) Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom.

(3) Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že náhrada škody podľa Zákona č. 514/2003 Z.z. v sebe zahŕňa aj náhradu trov konania (vrátane trov právneho zastúpenia vo výške stanovenej osobitným predpisom), ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

Pokiaľ ide o príslušenstvo k pohľadávke (úroky z omeškania) v tomto smere súd poznamenáva, že ustanovenia Zákona č. 514/2003 Z.z. splatnosť pohľadávky na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím neustanovujú a preto sa má použiť právna úprava splatnosti pohľadávok podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje, že ak čas plnenia nie je dohodnutý ustanoveným právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa potom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

Ustanovenie § 563 Občianskeho zákonníka sa teda týka aj tejto veci, takže odporca sa dostal do omeškania so splnením nároku na náhradu škody dňa 11.11.2012, t.j. po uplynutí 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku.

Vzhľadom na uvedené súd priznal navrhovateľovi okrem škody 936,03 € aj úroky z omeškania z tejto sumy vo výške 9 % ročne (výška úrokov z omeškania je o 8 % bodov vyššia ako základná úroková sadzba ECB k prvému dňu omeškania § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods.1 Nariadenia č. 87/1995 od 11.11.2012 až do zaplatenia).

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý bol v tomto konaní v celom rozsahu úspešný, priznal náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie práva proti odporcovi, ktorý v konaní úspešný nebol.

Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia vo výške 427,-€ boli súdom priznané podľa Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších zmien (ďalej len vyhlášky). Základnú sadzbu tarifnej odmeny súd určil podľa § 10 ods. 1 vyhlášky a priznal odmenu za úkony podľa § 14 ods. 1 písm. a), b) c) vyhlášky za tieto úkony: 1) prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom dňa 8.3.2012 vo výške 51,45 €, podanie návrhu na začatie konania dňa 21.3.2013 vo výške 51,45 €, zastupovanie na pojednávaní dňa 25.10.2013 vo výške 51,45 €, dňa 29.1.2013 vyjadrenie k vyjadreniu odporcu 51,45 €, zastupovanie na pojednávaní dňa 11.4.2014 vo výške 51,45 € (5 x 51,45.- €) = 308,70.- € . Taktiež mu bol priznaný aj tzv. režijný paušál podľa § 16 ods.3 Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. za tieto úkony a to 1 x 7,63 €, 3 x 7,81 € a 2 x 8,04 € = 47,14 €, spolu 355,84 €.

Nakoľko právny zástupca navrhovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty (viď osvedčenie o registrácii č.l. 48) s poukazom na ustanovenie § 18 ods.3 Vyhlášky bola mu zvýšená odmena a náhrady aj o daň z pridanej hodnoty, t.j. o sumu 71,16 €, spolu trovy konania vo výške 427,-€.

Podľa § 149 ods.1 O.s.p. ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný ju zaplatiť advokátovi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa

jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. (sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali, bol odvolacím súdom schválený zmiern)

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.